



NEWSLETTER 2/2017

Spis treści:

- Mikołaj Kopernik na Warmiistr. 2
- Lidzbark Warmiński – Perła Północystr. 4
- Frombork – Miasto na Krańcu Ziemistr. 6
- Kraina Zalewu Wiślanegostr. 8
- Jeziorakstr. 10

Mikołaj Kopernik na Warmii



Fot. Arch. UMWWM

„Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię, polskie wydało go plemię” – napisał o Mikołaju Koperniku poeta Jan Nepomucen Kamiński. Choć myśli wielkiego uczonego błędziły w kosmosie, na swoją ziemską ojczyznę wybrał Warmię, którą nazywał „odległym zakątkiem Ziemi” i „kraikiem na końcu świata”. Z 70 lat życia spędził tutaj ponad 40.

Mikołaj Kopernik urodził się w 1473 r. w Toruniu, w rodzinie kupieckiej. Dzięki pomocy swojego wuja, biskupa warmińskiego Łukasza Watzenrode, zyskał możliwość studiowania sztuk wyzwolonych w Krakowie, prawa w Bolonii i medycyny w Padwie. Potem odbywał praktykę w kancelarii papieskiej w Rzymie i uzyskał tytuł doktora prawa kanonicznego w Ferrarze.

Na dworze biskupa w Lidzbarku Warmińskim

Funkcję kanonika kapituły warmińskiej uzyskał dzięki staraniom wuja w 1495 r., wtedy też po raz pierwszy odwiedził Lidzbark Warmiński. Potem powrócił na studia do Włoch. Na stałe przybył na Warmię w 1503 r. i mieszkał tutaj do końca życia, sprawując funkcje kanonika kapituły i administratora jej dóbr, zajmując się dyplomacją, ekonomią, medycyną i literaturą. A przede wszystkim – prowadząc nowatorskie badania astronomiczne i opracowując rewolucyjną teorię heliocentryczną.

Przez pierwsze lata Kopernik przebywał w lidzbarskim zamku, gdzie pełnił obowiązki osobistego sekretarza i lekarza biskupa. W ramach obowiązków Kopernik towarzyszył wujowi podczas zjazdów stanów pruskich, negocjacji polsko-krzyżackich i innych wydarzeń politycznych, doskonaląc swoje talenty dyplomatyczne.

Równolegle prowadził badania astronomiczne, opracowując zarys teorii heliocentrycznej, który zawarł w „Komentarzyku”.

Choć wuj widział w nim swojego następcę, Kopernik opuścił dwór biskupi w 1510 r., by objąć funkcję kanclerza i wizytatora dóbr kapituły we Fromborku. Tutaj spędził łącznie 29 lat.

Z Fromborka do Olsztyna i z powrotem

Na fromborskim Wzgórzu Katedralnym uczony zakupił basztę, do dzisiaj znaną jako Wieża Kopernika. Poza murami kompleksu nabył zaś kanonię, w której ogrodzie urządził stanowisko do prowadzenia obserwacji nieba (tzw. pavementum). Obserwacje owe wykorzystywał m.in. przy pracach nad reformą kalendarza juliańskiego, do udziału w których zaprosili go uczestnicy soboru laterańskiego w 1513 r.

Talenty urzędnicze Kopernika zaowocowały powierzeniem mu przez kapitułę funkcji administratora jej dóbr, co wiązało się z przenosinami do Olsztyna. W tutejszym zamku uczony mieszkał w latach 1516-19, a do jego obowiązków należało m.in. zasiedlanie nowymi osadnikami wsi wyludnionych wskutek działań wojennych. Świadectwem tych działań jest rękopis pt. „Lokacje łanów opuszczonych” z zapisami dotyczącymi wizyt w 43 wsiach.

Na zlecenie kolejnego biskupa warmińskiego Fabiana Luzjańskiego w 1517 r. Kopernik napisał rozprawę o reformie pieniądza, którą dwa lata później rozwinął w traktat „Zasady bicia monety”.

Twórca tablicy astronomicznej i obrońca miasta

Pamiętką pobytu uczonego w Olsztynie jest sporządzona jego ręką na ścianie zamkowego krużganka i częściowo zachowana tablica astronomiczna. Po krótkim pobycie we Fromborku, w 1520 r. Kopernik powrócił do Olsztyna, aby przygotować zamek i miasto do obrony przed spodziewanym atakiem Krzyżaków. Przyniosło to pożądaną efekt w styczniu 1521 r., gdy odparto szturm zakonnego oddziału na mury miejskie w okolicach Furty Młyńskiej.

Po zawieszeniu broni astronom opuścił miasto, ale w ciągu kolejnych 20 lat odwiedzał je jeszcze kilkakrotnie. M.in. w 1531 r. opracował tzw. „olsztyńską taksę chlebową”, uzależniającą ceny chleba od cen zboża i innych kosztów.

Życie bogate w dokonania i kontrowersje

Od 1521 r. Kopernik pełnił kolejne ważne urzędy z ramienia biskupstwa i kapituły, a od 1525 – był odpowiedzialny za negocjacje z nowo powstałymi protestanckimi Prusami Książęcymi.

Kopernik wciąż prowadził badania nieba i pisał kolejne rozdziały swojego dzieła, jednak zwlekał z jego publikacją. Ukazało się ono pod tytułem „O obrotach sfer niebieskich” dopiero tuż przed śmiercią autora, która nastąpiła po długiej chorobie w maju 1543 r. Uczonego pochowano we fromborskiej katedrze.

Pamięć o Koperniku zachowana po wiekach

Poszukiwania grobu Kopernika rozpoczęły się w 2004 r. Na podstawie DNA pobranego z włosa, zachowanego w księdze będącej niegdyś własnością astronoma, udało się zidentyfikować jego kości. W 2010 r. doczesne szczątki Kopernika powtórnie pochowano pod posadzką katedry we Fromborku.

Najstynniejszego mieszkańca Warmii upamiętniono w regionie na różne sposoby. Przez miejsca związane z jego działalnością wiodą szlaki turystyczne: drogowy i pieszy, można je odwiedzać również podróżując rowerem, a nawet kajakiem. W budowlach fromborskiego Wzgórza Katedralnego swoje zbiory prezentuje Muzeum Mikołaja Kopernika, stałą ekspozycję poświęca uczonemu również Muzeum Warmii i Mazur w olsztyńskim zamku. W obu miastach stoją pomniki astronoma. W pięćsetną rocznicę jego urodzin otwarto zaś najokazalszy „pomnik” ku jego czci, czyli olsztyńskie planetarium.

Lidzbark Warmiński – Perła Północy



Fot. UM Lidzbark Warmiński

Lidzbark Warmiński – niegdyś największe miasto na Warmii, dawna stolica regionu, a także centrum kultury Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Z tego też powodu, miasto położone w widłach rzek Łyny i Symsarny, zwane było Perłą Warmii.

Położenie w dolinie dwóch rzek, w sąsiedztwie jezior i niespotykanym w tym rejonie krajobrazie górskim sprawia, że Lidzbark Warmiński to doskonałe miejsce na aktywny wypoczynek. Dla kajakarzy stworzono tu trasy kajakowe i wybudowano przystanie. Dla amatorów turystyki rowerowej, samochodowej i pieszej przygotowano osiem szlaków turystycznych, a na wielbicieli sportów motorowych czekają quady i jeden z najlepszych w kraju torów motocrossowych. Dodatkowo przez Lidzbark Warmiński przebiega Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo liczący sobie łącznie na obszarze pięciu województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, świętokrzyskiego oraz podkarpackiego blisko 2.000 km.

Lidzbark Warmiński to przede wszystkim bogata historia, której ślady możemy odnaleźć niemal na każdym kroku. Najbardziej charakterystyczną budowlą Lidzbarka jest zbudowany w latach 1350-1401 zespół zamkowy - historyczna rezydencja biskupów warmińskich. Zamek wzniesiono na planie kwadratu z głównym wjazdem od południa. Cztery skrzydła otaczają wewnętrzny czworoboczny dziedziniec z piętrowymi arkadowymi krużgankami – perłą architektoniczną światowej klasy. W tym samym czasie co zamek powstały również budynki na przedzamczu w których mieściły się: stajnia, spichrze, wozownia, młyn, tartak, szlifiernia, kuźnia miedzi, folusz i garbarnia. Obecnie w tych pomieszczeniach znajduje się czterogwiazdkowy Hotel Krasicki. Na zamku lidzbarskim rezydowali wybitni przedstawiciele kultury europejskiej i polskiej (m.in. Jan Dantyszek, Marcin Kromer, Stanisław Hozjusz, Andrzej Chryzostom Załuski, Ignacy Krasicki). Jednym z biskupów warmińskich był Łukasz Watzenrode, wuj Mikołaja Kopernika, który roztoczył opiekę nad swoim siostrzeńcem. Z uwagi na wuja, Kopernik swoje dojrzałe życie, działalność naukową i publiczną związał z Warmią i zamkiem lidzbarskim. W tutejszych murach astronom przebywał stale przez osiem lat. W lidzbarskim zamku Kopernik napisał zarys swojego największego dzieła, tzw. Commentariolus - Komentarzyk o hipotezach ruchów niebieskich. Przetłumaczył także z języka greckiego na łacinę „Listy Teofilakta Symokatty” ogłoszone drukiem w Krakowie w 1509 r. Niewiele osób wie, że Kopernik nie był tylko astronomem. Jego podstawowym działaniem była opieka medyczna nad biskupami warmińskimi. W podziemiach zamku lidzbarskiego prowadził szpital. Kres świetności rezydencji biskupiej przyniósł zabór

Warmii przez Prusy w 1772 r. Ostatnim biskupem mieszkającym w rezydencji był poeta Ignacy Krasicki, który opuścił Lidzbark w 1794 r. Od czterdziestu lat ku pamięci Księcia Poetów organizowany jest najstarszy ogólnopolski konkurs kabaretowy – Lidzbarskie Wieczory Humoru i Satyry, który odbywa się w suchej fosie. Obecnie w zamku mieści się Muzeum Warmińskie, a dzięki prowadzonym w ostatnich latach pracom konserwatorskim i remontowym odzyskał on swój blask i świetność. A tuż obok zamku, na przedzamczu Rezydencji Biskupów Warmińskich usytuowany jest Hotel Krasicki **** (www.hotelkrasicki.pl). Kusi on wyśmienitą regionalną kuchnią oraz SPA Św. Katarzyny, w którym szeroki wachlarz zabiegów na wszystkie partie ciała łączy się z holistycznym podejściem do kondycji duchowej gości.

W Lidzbarku Warmińskim miłośnicy historii podziwiać mogą jeszcze pierwotną linię kolegiaty wraz z klasztorem i wikarówką oraz odrestaurowane mury obronne i nieco późniejszą Oranżerię Krasickiego, która została całkowicie odrestaurowana. Obecnie to jedna z najpiękniejszych budowli XVII-wiecznych, do której prowadzą stylowe schody. Z tarasu oranżerii rozciąga się widok na całą zabytkową część Lidzbarka Warmińskiego. Warto odwiedzić również cerkiew prawosławną pod wezwaniem św. Ap. Piotra i Pawła, dawny zbór - wybitne dzieło architektury protestanckiej na Warmii.

W 1807 roku pod Lidzbarkiem Warmińskim miała miejsce jedna z największych bitew napoleońskich w Prusach Wschodnich. Wydarzenie to zostało upamiętnione na paryskim Łuku Tryumfalnym. Co roku dla przypomnienia starć pomiędzy obiema armiami odtwarzana jest rekonstrukcja walk, w której uczestniczą miłośnicy historii ubrani w stroje z epoki. Inscenizacja walki odbywa się w czerwcu, towarzyszą jej projekcje filmów historycznych, wystawy przedmiotów z minionych czasów oraz jarmark warmiński.

W Lidzbarku odbywają się także Wieczory Jazzowe, czyli coś dla melomanów, którzy lubią słuchać różnych odmian tej muzyki. Letnia scena pod Wysoką Bramą co roku gości największe gwiazdy tego gatunku.

W 2015 roku Lidzbarkowi Warmińskiemu przybyła jeszcze jedna, bardzo znacząca na mapie turystycznej Polski inwestycja – Termy Warmińskie (www.termywarmińskie.pl). To kompleks basenów, wykorzystujących ciepłe i solankowe wody termalne. W kompleksie do dyspozycji gości są pokoje z aneksami kuchennymi, gabinety kosmetyczne, sale konferencyjne a także część rekreacyjno sportowa z 25-metrowym basenem, przy którym wybudowano trybuny. Przekraczając wrota Term Warmińskich, można skorzystać z różnorodnych kąpielí cieplnych, sauny sosnowej o umiarkowanej wilgotności, sauny fińskiej lub rzymskiej.

Nic dziwnego, że to warmińskie miasteczko oczarowuje turystów swoją bogatą historią, klimatyczną atmosferą i przepiękną architekturą i przyciąga coraz większą ich liczbę, nie tylko naturalnymi walorami, ale i urozmaiconą ofertą kulturowo-turystyczną.

www.lidzbarkw.eu oraz Facebook Urzędu Miasta Lidzbark Warmiński.

Frombork - Miasto na krańcu Ziemi



Fot. Arch. UMWWM

Mikołaj Kopernik poukładał świat na nowo. Miejsce, w którym dokonał tych obserwacji nazywał „najdalszym krańcem Ziemi”. To Frombork położony nad Zalewem Wiślanym, gdzie niebo od wieków sprzyja obserwacjom astronomicznym.

Frombork jest jednym z głównych miast leżących na Szlaku Kopernikowskim. Przez miasto wiedzie również północna część Szlaku św. Jakuba. Pielgrzymi rozpoczynający wędrówkę w Estonii, na Litwie i północno-wschodniej Polsce, uwzględniają w swej podróży katedrę p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Andrzeja - matkę warmińskich kościołów.

Wzgórze katedralne wraz z ogrodami kanonii powiązane jest krajobrazowo z panoramą miasta i dlatego którąkolwiek wybierze się drogę do Fromborka, to gości wita niezwykle widok.

Jesienią, gdy milknie gwar turystów tłumnie wysypujących się ze statków w porcie i autokarów, Frombork bardziej przypomina miejsce z czasów Kopernika. Łatwiej wyobrazić sobie codzienną pracę naukowca: obserwacje nieba z przydomowego tarasu i sumienne wypełnianie obowiązków kanonika we fromborskiej katedrze. Niewiele w niej pozostało wyposażenia, które pamięta kanonika Mikołaja Kopernika. Większość skarbów stała się łupem wojennym, szczególnie podczas wojen szwedzkich. Do dziś możemy podziwiać ołtarz, który był głównym ołtarzem katedry - poliptyk fromborski z Madonną Apokaliptyczną - patronką Fromborka. W łuku tęczowym umieszczony jest, tak jak w 1510 roku, krucyfiks, a w prezbiterium wyjątkowe epitafium kanonika Boreschowa, rzadki przykład średniowiecznego obrazu w kształcie koła, tzw. tonda.

Ogromne wnętrze katedry (90 m długości i 22 szerokości) nasycza się muzyką, gdy brzmią fromborskie organy. Łatwo ulec złudzeniu, że to gra nie jeden muzyk, a cała orkiestra. Dwa instrumenty, jeden zlokalizowany w prezbiterium i drugi tradycyjnie nad wejściem do katedry, otwierają przed nami niezwykle świat dźwięków. Obecność drugich organów chórowych potęguje doznania muzyczne. Stół do gry o pięciu klawiaturach umiejscowiony jest nietypowo na posadzce świątyni, można więc podziwiać kunszt organisty, który gra jednocześnie na dwóch instrumentach. Przy niektórych utworach do muzykowania włączają się ruchome postaci aniołów. Koronkowe szczyty i wieżyczki nadają budowli niezwyklej lekkości. Oślaniają ją mury z bramami, basztami i wieżami, do których dostawione są zabudowania pełniące funkcje mieszkalne i administracyjne. Pałac biskupa Ferbera mieści obecnie Muzeum Mikołaja Kopernika. Przy katedrze znajduje się kapitułarz – miejsce, w którym od wieków odbywają się spotkania kapituły. W czasie zagrożenia, mieszkający na co dzień w kanoniach zewnętrznych kanonicy, znajdowali schronienie w kuriach wewnątrz obwarowań katedralnych. Mikołaj Kopernik korzystał w tym celu z zachowanej do dziś wieży znajdującej się w północno-zachodniej części murów. Druga z wież, która kiedyś pełniła funkcję dzwonnicy, dziś mieści w przyziemiu Planetarium, i jest wyjątkowym punktem widokowym. Z wysokości 70 m n.p.m. można podziwiać panoramę miasta, okolic i Zalew Wiślaną aż po Mierzeję Wiślaną. W sezonie z Fromborka łatwo dostać się do Krynicy Morskiej. Najkrótszą, wodną drogę z Warmii na plażę nadmorskie można przebyć statkiem lub tramwajem wodnym.

W kryptach katedry spoczywają szczątki biskupów warmińskich i kanoników, wśród nich Mikołaja Kopernika, zidentyfikowane dopiero na początku XXI wieku. Kopernik został pochowany zgodnie z panującym tu zwyczajem obok ołtarza, którym się opiekował. Teraz przy grobie wielkiego astronoma zatrzymują się wędrowcy z całego świata i oddają hołd człowiekowi, który myślał wyprzedził epokę. Był uznanym lekarzem i znawcą prawa kanonicznego, administratorem dóbr kapituły, ale wielka sława w dziedzinie astronomii przyszła później. W roku śmierci astronoma, w 1543 zostało wydane dzieło „De revolutionibus ...” i pewnie nigdy by się nie ukazało drukiem, gdyby nie upór młodego matematyka z Uniwersytetu w Wittenberdze, Jerzego Joachima Retyka, który przyjechał do Fromborka, żeby poznać dokonania Kopernika.

Oprócz zwiedzania najbardziej znanych zabytków, warto odwiedzić miejsca mniej uczęszczane. Wychodząc z warowni można dostrzec kanonie zewnętrzne, czyli domy kanoników. W miejscu obecnej kanonii św. Stanisława stał kiedyś dom Mikołaja Kopernika. W XVI i XVII w. kolejni właściciele rozbudowywali go, ale piwnice, mogą pamiętać najślawniejszego z fromborskich kanoników. Schodząc ze Wzgórza Katedralnego w kierunku wschodnim można dotrzeć na ul. Starą. W zespole szpitalnym św. Ducha z końca XV w. mieści się Muzeum Medycyny, z ogrodem zielnym, który odwiedzającym pozwala naocznie sprawdzić jak nazywają się rośliny, które spotykają zarówno na naszych polach i łąkach, jak i pochodzące z obszarów śródziemnomorskich, a także obejrzeć wystawę „Profesjonalne zabawy z ciałem”. Muzeum nawiązuje do zainteresowań Mikołaja Kopernika medycyną. Po studiach medycznych, na które kapituła warmińska udzieliła Kopernikowi urlopu, leczył najznamiensze postaci ze swojego otoczenia - biskupów warmińskich i kanoników.

W dolnej części miasta warto zwrócić uwagę na Wieżę Wodną – najstarszą tego typu budowlę w Polsce. Jej zadaniem było zaopatrywanie w słodką wodę zabudowania na wzgórzu. Dziś przy Wieży Wodnej można odwiedzić stoisko z pocztówkami, prezentującymi także przedwojenny Frombork. Niewiele jednak zachowało się z miejskiej zabudowy z tych czasów.

Frombork to malownicze, zadbane i przytulne miejsce na Warmii, stale dbające o swój wizerunek. Miasto stara się być coraz piękniejsze. Uporządkowano Kanał Kopernika, i zrewitalizowano rynek oraz zabytkowy budynek przy ul. Błotnej, a Zespół Katedralny we Fromborku został uznany w 1994 roku przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za Pomnik Historii, znalazł się również na pierwszym miejscu w utworzonym przez ekspertów Kanonie Kulturowym Warmii i Mazur.

Frombork, położony na „kopernikowskim krańcu Ziemi” czeka wciąż na odkrywanie przez mieszkańców regionu, pielgrzymów i turystów.

www.frombork.art.pl

Kraina Zalewu Wiślanego



Fot. Ryszard Siwiec

Zalew Wiślany to płytki akwen morskich wód wewnętrznych oddzielony od morza piaszczystą mierzeją, która jeszcze w XIII wieku była siecią wysp poprzecinanych naturalnymi cieśninami. Dzisiaj z morzem Zalew łączy jedna cieśnina – co ciekawe – nie naturalna, lecz wykonana w XIV wieku przez człowieka. Przez wody Zalewu przebiegają dwie granice - państwowa i regionalna. Granica państwowa dzieli Zalew na część polską i rosyjską, a regionalna na część pomorską i warmińsko-mazurską. Polska część Zalewu Wiślanego jest trzykrotnie większa od jeziora Śniardwy i zaledwie o 30% mniejsza od wszystkich Wielkich Jezior Mazurskich. To największy akwen w Polsce.

www.zalewwislany.pl , www.zalew.org.pl

Kraina Zalewu Wiślanego to także wiele lądowych atrakcji i miejsc wartych odwiedzenia. Jednym z nich jest **Elbląg**. To tutaj bierze swój początek szlak żeglugowy do Ostródy wiodący poprzez system pięciu pochylni. Obiekty godne zwiedzania to m.in.: zrekonstruowane Stare Miasto, gotycki kościół z XIV wieku pw. św. Mikołaja – obecnie katedra, która ze swoją 95-metrową wieżą stanowi dominantę miasta, dawny poddominikański kościół pw. NMP – obecnie Centrum Sztuki Galeria EL, Brama Targowa z XIV wieku oraz wyjątkowa ścieżka kościelna. **Suchacz** to wieś nad Zalewem Wiślanym, która wpisała się na karty historii Polski bitwą morską z 15 września 1463 roku. To tutaj od kilku lat w rocznicę bitwy odbywa się inscenizacja – krótka część lądowa bitwy morskiej, połączona z pokazem walk rycerskich. Niezwykle malownicza i urokliwa miejscowość **Kadyny**, położona na Wysoczyźnie Elbląskiej, sąsiaduje z rezerwatem leśnym „Kadyński Las” z ponad dwustuletnim drzewostanem dębowo-bukowym. Urok Kadyn docenił sam cesarz Wilhelm II, przeznaczając je na swoją prywatną letnią rezydencję. Na polecenie cesarza przeprowadzono gruntową odbudowę miejscowości według projektów berlińskich architektów. W Kadynach wybudowano wówczas cały szereg przepięknych domów mieszkalnych w tzw. Ordenstil (styl zakonny), z widocznymi elementami

neogotyku, które zachowały się do dzisiaj. **Tolkmicko** to miasteczko portowe i największy port na Zalewie Wiślanym, stanowiący nie tylko schronienie dla kutrów rybackich, ale także dogodną przystań dla statków żeglugi pasażerskiej. Obiekty godne uwagi to m.in.: kościół z XIV wieku pw. Św. Jakuba Apostoła, baszta gotycka, kaplica barokowa z XVIII w oraz domy mieszczańskie z II połowy XVIII wieku. W odległości około 4 km od Tolkmicka w wodach Zalewu Wiślanego zanurzony jest wielki głaz narzutowy o obwodzie 13,8 m - tzw. Święty Kamień - dawny ołtarz ofiarny Prusów. **Frombork** to niewielkie miasteczko położone na wzgórzach u brzegu Zalewu Wiślanego założone w XII wieku. **Braniewo** położone nad rzeką Pasłęką, to jedno z najstarszych miast w Polsce, założone w I połowie XIII wieku, pierwsza stolica Warmii z siedzibą biskupów warmińskich. Obiekty godne uwagi to m.in.: kościół i klasztor pw. św. Katarzyny, kościół pw. św. Krzyża oraz mini zoo. **Nowa Pasłęka** z kolei to oaza ciszy i spokoju, ostatni polski port nie tylko na Zalewie Wiślanym, ale na wschodzie Rzeczypospolitej, baza floty rybackiej.

Z Zalewem Wiślanym łączy się jeden z piękniejszych szlaków wodnych w Polsce – **Pętla Żuławska**. Obszar Pętli to miejsce wypoczynku, aktywnej rekreacji, niezwykłych krajobrazów i fascynującej przyrody. To 303 km niezapomnianej przygody, którą można przeżyć płynąc kajakiem, jachtem, łodzią motorową lub hauseboat'em. To nowoczesna infrastruktura przeznaczona dla turystów – wodniaków - sieć portów, przystani żeglarskich i pomostów cumowniczych o najwyższej jakości.

www.petla-zulawska.pl

Jeziorak



Fot. UM Iława

Jezioro Jeziorak to jezioro rynnowe, najdłuższe naturalne jezioro w Polsce, największe na Pojezierzu Iławskim i trzecie po Śniardwach i Mamrach na Warmii i Mazurach. Leży na szlaku Kanału Elbląskiego, w bezpośrednim zapleczu polskiego odcinka Międzynarodowej Drogi Wodnej E70 i Pętli Żuławskiej.

Jezioro ma bogatą linię brzegową, otoczone jest pięknymi lasami. Porastające brzeg akwenu lasy wraz z okolicznymi jeziorami tworzą Park Krajobrazowy Pojezierza Iławskiego. W granicach parku utworzono kilka rezerwatów przyrody, chroniących liczne unikalne fragmenty lasów, terenów lęgowych ptactwa, leśnych jezior i torfowisk. Wśród nich należy wyróżnić rezerwat „Czerwica” – utworzony w celu ochrony kolonii kormoranów, „Jezioro Gaudy” – chroniący miejsca lęgowe ptactwa wodnego, błotnego i interesujące zespoły roślinności oraz unikatowy rezerwat „Jasne” z przejrzystą czystą wodą. Na terenie parku znajdują się trzy piękne ścieżki dydaktyczne, wytyczono tam też kilka interesujących szlaków.

Na Jeziorze Jeziorak znajduje się aż 16 wysp. Na wielu z nich gnieźdzą się kormorany. W wodach Jezioraka żyją liny, sumy, sandacze, szczupaki, węgorze, leszcze, płocie, karpie i okonie – to istny raj dla wędkarzy.

Jeziorak doskonale nadaje się do uprawiania sportów wodnych, co każdego roku wykorzystują wytrawni żeglarze i kajakarze, planując swoje wodne podboje. Popularność wyznaczonych tu tras kajakowych i żeglarskich miała duży wpływ na ulokowanie w Iławie i okolicach hoteli, przystani, stanic wodnych, obozowisk i pól biwakowych.

Ważnym wydarzeniem na Jezioraku będą regaty łodzi prototypowych - International Waterbike Regatta. W dniach od 25 do 27 maja na Jezioraku, w sąsiedztwie nowoczesnego Portu Śródlądowego, odbywać się będą widowiskowe regaty prototypowych jednostek zasilanych wyłącznie siłą ludzkich mięśni. Najważniejszym dniem regat będzie sobota 27 maja. To wtedy odbywać się będą wyścigi finałowe.

Warto też pamiętać, że Jeziorak to nie tylko raj dla wodniaków. Miłośnicy pieszych i rowerowych wycieczek oraz jazdy konnej mogą przemierzać w okolicach kilkaset kilometrów szlaków turystycznych. Biegają one przez ogromne kompleksy leśne, brzegami rzek i jezior. Na ich trasie, oprócz unikatowej flory i fauny, podziwiać można również zabytki architektury: dwory, kościoły, zamki i pałace dawnej arystokracji pruskiej.

Na południowym krańcu Jezioraka z kolei leży Łąwa – turystyczne centrum na zachodzie regionu Warmii i Mazur. To tu znajdują się nowoczesne hotele (3,4 i 5 gwiazdkowe), porty i przystanie, w tym Port Śródlądowy z zapleczem i z jedynym w Polsce portowym biurem informacji turystycznej. Planując swój pobyt nad Jeziorakiem, warto korzystać z pomocy wykwalifikowanych pracowników tego biura.

Na zachodnim brzegu Jezioraka, w odległości 20 km od Ławy, na wysokim jeziornym brzegu, leży słynąca ze swych turystycznych atrakcji wieś Siemiany. Otoczona jest gęstymi lasami i sycona powietrzem, jakie wiatr przynosi tu z rozległego Jezioraka. To stamtąd roztacza się piękny widok na wielkie rozlewisko najdłuższego jeziora w Polsce. Siemiany i wiele innych wsi porozrzucanych na brzegach Jezioraka posiadają swoisty mikroklimat, który pomaga w leczeniu chorób układu oddechowego.